KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik bezpartyjny polityczno-społeczno-literacki. Wychodzi codziennie w godzinach rannych z wyjątkiem dni poświątecznych.

PRZEDPLATA „Kurjer Zagłębia" kosztuje w Sosnowcu z odnoszeniem i pocztą rocznie marek 540, półrocznie 270 kwartalnie — mk 135, miesięcznie mk 45. —

OGLOSZENIA, Za jeden wiersz petitu lub jego miejsce na I-ej stronie Mk 15 w tekście Mk 20 po tekście — reklamy Mk. 10 Zwyczajne Mk 7,50 Drobne Mk 1 — za wyraz, najmniej Mk 5. —

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC, ulica DęblińskaN r 1

Adres dla depesz: „KURJER" — SOSNOWIEC

Administracja otwarta od 8 rano bez przerwy do g. 7 wiecz W niedzielę i święta od 9 do 10 r.

W sprawach redakcyjnych redaktor przyjmuje interesantów tylko od 1—3 w poł. i od 7—3 w

PRENUMERATE i OGLOSZENIA przyjmują Kantory własne oraz Księgarnie w Zagłębiu Tow Akc. „Reklama Polska" w Warszawie i wszystkie Biura ogłoszeń w kraju i zagranicą.

Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej, **wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie.**

Cena pojedyńczego egzemplarza **mk. 3.00** (Na G. Sląsku **50 fen.**) SOSNOWIEC środa dnia 8 grudnia 1920 roku Nr. 282 Rok XV

Łgarstwa niemców.

I

Chcąc zatrzymać teryt. muszą między innemi niemcy na potęgę kłamać wobec koalicji, udając, że są w tragicznem położeniu. Tak się ma rzecz z G. Śląskiem. Niemcy dowodzą, że G. Śląsk jest im koniecznie potrzebny, jeśli mają zadośćuczynić wymaganiom koalicji w spłacie zobowiązań.

Argument ten mógł oczywiście wywrzeć poważny wpływ na koalicję i mieć doniosłe znaczenie dla rozstrzygnięcia wszelkich kwestji związanych z plebiscytem. Faktem jest jednak, że dzielnice, które niemcy utracili podczas wojny mały brały udział w eksporcie niemieckim. Okręg Saary stanowi nikły procent produkcji niemiec. Utratę jego powetowali Niemcy za łożeniem zakładów we wnątrz Niemiec podczas wojny, które dały niemcom cały szereg wynalazków, umożliwiających tańszą produkcję. Przy energicznej pracy może się ona równać dziś w niemczech przedwojennej.

Do wzrostu produkcji w Niemczech przyczynia się również poza intensywną pracą cała polityka niemiecka eksportowa. Musi być ona duża, skoro rząd niemiecki celowo nie ogłasza statystyki handlowej, która odkryłaby wyraźnie dochodowość Niemiec. Tego niemcy nie chcą. A tymczasem panuje w niemczech świetne kierownictwo życia gospodarczego, aby podołać ciężkim warunkom ekonomicznym swego kraju.

Tworzą się dziś ogromne koncerny przemysłowe, tworzą się trusty, wielkie przedsiębiorstwa handlowe, ogólne jest dążenie i to pomyślne do obniżenia cen produkcji.

c. d. n. *m—ski.*

Nieporozumienie.

Tak się często słyszy skargi na złe obchodzenie się z ochotnikami w wojsku, tak często czytało się utyskiwania na ten temat w pismach, iż muszę podać do wiadomości czytelników, że przynajmniej w naszym pułku jedynastym mieliśmy stosunki zupełnie poprawne i to zarówno z towarzyszami broni, prostymi szeregowcami, wziętymi do wojska z poboru, jak z oficerami. Osobiście sądzę, że często te skargi są przesadne, że ich nie można uogólniać i że wogóle raczej miały swe usprawiedliwienie w formacjach tyłowych nie zaś na froncie. Na froncie bowiem dopiero wyrabia się istotne braterstwo broni, zacierają się różnice szarż, każdego wiąże wspólna dola i niedola, każdego gryzą wszy, szeregowca i dowódcę nawet pułku, każdy przymiera jednako głodem: i oficer i żołnierz.

W dodatku u podłoża tych skarg kryje się głębokie nieporozumienie.

Oto bardzo często ochotnicy nie mogli zapomnieć o tem, czem byli przed wojną, w stanie cywilnym Nauczyciel, inżynier czy wyższy urzędnik biurowy nie chciał tego zrozumieć, że z chwilą, gdy przywdział szary mundur żołnierski, stawał się szeregowcem, chyba o tyle tylko różnym od innych, że zaciągnęła go w szeregi armji walczącej idea. Nie mógł się przyzwyczaić nigdo tego, że teraz jemu rozkazują, gdy dawniej on miał takich, co jego rozkazów słuchali; nawyknawszy do przyzwoitego obchodzenia się, każde zbyt ostre słowo brał sobie za ubliżenie. W dodatku ochotnik przeceniał swoją ofiarę. Zdawało mu się, że skoro poszedł, nie bacząc na trudy i niewygody, bronić ojczyzny, to już popełnił tak wielki czyn bohaterski, że trzeba ten czyn tylko podziwiać tylko podziwiać, o nim mówić, a on sam musi nim błyszczeć na wszystkie strony.

Ileż to razy zdarzało mi się prostować błędne mniemania o sobie żołnierzy ochotników. Jeden z nich, naprzykład, utrzymywał, że gdyby mu kazano być przy batalјonie łącznikowym i czyścić dowódcy konie, toby tego nie uczynił, bo wstąpił do armji po to, aby się bić, a nie czyścić oficerom konie. Nie mogłem go przekonać, że żadna praca nie hańbi, że jeśli nawet wyznaczonoby mu tak przykrą pracę, jak czyszczenie konia, to tem większą miałby zasługę, gdyby się do tej niemiłej sobie pracy nagiął.

Innym razem zdarzyło się, że plutonowy zwymyślał dość nieparlamentarnemi wyrazami oddział za wykroczenia kilku jednostek. Podniosło się wśród niektórych ochotników oburzenie „Tak nas traktują w wojsku, nas ochotników i t. p." Napróżno starałem się wytłumaczyć, że jest to wyjątkowy wypadek i uogólniać go nie można, że ci co nie są winni nie powinni tych słów brać pod swoim adresem, że nawet plutonowego tak dalece o nieparlamentarne wyrazy winić nie można, gdyż on niewłaściwości ich użycia nie rozumie. Brać ochotnicza była oburzona. Niech sobie wymyśla poborowym, ale nie nam.

Wogóle ochotnicy przywyczaili uważać się za coś lepszego od poborowych. A przecież powinni się byli wystrzegać, aby nie stwarzać różnic między sobą a żołnierzami z poboru. Tam bowiem, gdzie te różnice pozostaną, już jest gotowe pole zatargów i do takich zatargów często dochodzi.

Chwała Bogu, że wśród nas tej walki wewnętrznej nie było W pułku jedynastym czuliśmy się dobrze, starzy żołnierze przyjęli nas z otwartemi rękoma, a na oficerów skarg zanoszonych nie słyszałem. Żołnierze naszego pułku przywiązał się do oficerów i kochał ich serdecznie. Bo też byli to oficerowie: od pułkownika do podchorążego, ludzie jakich mało! Co do pułkownika, który bodaj że w tej chwili jest już dowódcą brygady, to niech mi wolno będzie przytoczyć drobny fakt, który go bardzo charakteryzuje.

Wyszliśmy o trzeciej w nocy po czterogodzinnym zaledwie odpoczynku, Deszcz drobniutki padał, ciemno, szliśmy po obydwuch stronach drogi, utykając w błocie zaburzańskim w ponurym nastroju. Przed nami brnął pułkownik. Wtem nadjechał wóz taborowy i nieostrożny woźnica uderzył dyszlem pułkownika tak, że ten się zatoczył. Myśleliśmy, że będzie awantura, A pan pułkownik odwrócił się tylko: „krzyczeć hop! ja z tyła oczu nie mam". I na tem się skończyło. Drobny fakt, ale jak bardzo charakteryzuje człowieka.

A oficerowie? Dzielni, dobrzy towarzysze broni. Ochotnik się do nich przywiązał, jak przywiązuje się do serdecznych przyjaciół.

Nie wszędzie więc ochotnikom źle było...

Bronisław Knotche.

Bolszewicka propaganda.

Jeden z emigrantów, który przybył do Berlina takie podaje szczegóły o propagandzie bolszewików:

Prawnie wydział propagandy zagranicznej podlega komisarzowi ludowemu do spraw zagranicznych Cziczerinowi, Całą robotą kieruje Karol Radek (Sobelsohn).

Radek poza kierownictwem olbrzymiej maszynerji, pisuje codziennie jeden, a czasem i dwa artykuły w sprawie sowieckiej polityki zagranicznej do „Izwiestji" lub innych bolszewickich dzienników, występuje nietylko w Moskwie lecz i w innych miastach na wszystkich meetingach, urządzanych przez przedstawicieli ludności nierosyjskiej. Wreszcie bardzo często wyjeżdża za granicę „w sprawach służbowych".

Radek stoi na czele ogromnej armji pracowników, Wydział propagandy podzielony jest na dwa pododdziały: wschodni i zachodni, czyli azjatycki i europejski; do zachodniego należy i Ameryka.

W Skład pododdziału zachodniego wchodzą sekcje: Fińska, Nadbałtycka (Estonja, Łotwa i Litwa), Niemiecka, Polska, Austrjacko-Węgierska, Bałkańska, Czeska, Francuska, Włoska etc.

Na czele sekcji stoi szef, który ma przysobie radę sekcyjną, składającą się przeważnie z komunistów cudzoziemskich, którzy byli w Rosji podczas przewrotu bolszewickiego lub przyjechali do Moskwy teraz.

Wszystkie sekcje pracują według jednego systemu, opracowanego przez specjalną komisję pod przewodnictwem Radka. A więc przedewszystkiem pcha się za granicę „bibułę" w postaci broszur i odezw.

W maju i czerwcu rb. sekcje francuska i włoska wysłały z Moskwy 24.000 kg. broszur i odezw.

Silnem narzędziem w ręku rosyjskich kierowników zagranicznej propagandy komunistycznej jest ogromna sieć ajentów, wysyłanych częściowo z Moskwy, lecz w znacznie większym stopniu werbowanych na miejscu za granicą Liczba ajentów bolszewickiej propagandy w Anglji zarejestrowanych w moskiewskiej centrali, wynosi 800 ludzi, we Włoszech — 450, w Polsce — 600. Trzeba zaznaczyć, że ajenci propagandy prowadzą jednocześnie akcję szpiegowską donoszą w swoich raportach o wszystkich sprawach wojskowych państwa, nadktóremi pracują.

Wreszcie, w ostatnich czasach przywódcom rosyjskiego bolszewizmu udało się, za pomocą złota, nawiązać „dobre stosunki" z niektóremi dziennikami zachodnio-europejskimi.

Utrzymanie tak wielkiego aparatu agitacyjnego kosztuje rząd moskiewski olbrzymie sumy. Szczególniej, jeżeli wziąć

pod uwagę, że wszystkie wypłaty po za granicą Rosji sowieckiej urzeczywistniane są już od pół roku w 50% w złocie, ponieważ za granicą bardzo niechętnie przyjmują banknoty papierowe nawet carskie.

Największy budżet ma sekcja polska. Na agitację w Polsce Rada komisarzy ludowych wyasygnowała w kwietniu rb. 90 miljonów rubli.

Z Górnego Śląska

—

Rząd niemiecki nie wie, co uczynić.

BERLIN. (tel. wł.) Obrady w gabinecie Rzeszy nad projektem plebiscytowym Ententy nie zostały jeszcze zakończone. Zgoda niemieckich komisarzy plebiscyt. i posła niem. w Paryżu na projekt Ententy każe przypuszczać, że decyzja dla rządu niemieckiego nie będzie rzeczą łatwą.

Niemcy nie żądali usunięcia Korfantego z G. Śląska

GENEWA. (tel. wł.) "Journal" dowiaduje się, że ze strony niemieckiej urzędowo nie domagano się usunięcia Korfantego z terenu plebiscytowego G. Śląska.

Znów odwołanie plebiscytu.

GENEWA (tel. wł) Turyńska „Stempa" dowiaduje się z Londynu, że w razie, gdyby Niemcy nie zgodziły się na podzielony i nierównoczesny plebiscyt na G. Śląsku, Ententa odłoży plebiscyt aż do ostatecznego uspokojenia się umysłów pod względem politycznym na G. Śląsku.

Krwawy przebieg wiecu.

BYTOM. (PAT) Niedzielny wiec księdza Ulitzki w Zabrzu miał krwawy przebieg. Ks. Ulitzka zaczął napadać na Polskę Polacy obecni na wiecu zaczęli protestować, wtedy członkowie bojówki wskazywali na protestujących. Policja wyrzuciła protestujących z sali i biła ich. Około 50 osób jest rannych Polacy wezwali komendę miejscowej policji plebiscytowej, aby przysłała policjantów polaków do obrony ludności. Komendant odmówił. Obiecał dać telefonem rozporządzenie policji, urzędującej na sali, aby się odpowiednio zachowała, tymczasem rozeszła się wieść w Zabrzu, że bojówki ks. Ulitzki pobiły Polaków. Zebrało się około 1000 osób, wyrażających swoje oburzenie z powodu bandyckiego sposobu prowadzenia wiecu przez ks. Ulitzkę i zażądali, aby ich wpuszczono do sali. Ks. Ulitzka ulotnił się tylnym wyjściem. Wiec zakończyli Polacy, protestując przeciwko działalności agitacyjnej ks. Ulitzki.

Turcja pod opieką bolszewików.

KONSTANTYNOPOL (wł.) Jak donoszą, bolszewicy zawarli z niepodległościowcami tureckimi następujący układ:

1-o Utrzymanie całości Turcji i przywrócenie administracji tureckiej na terytorjach przez ludność turecką zamieszkałych.

2-o Powierzenie Turcji kontroli nad nowoutworzonemi państwami Arabji i Syrji.

3-o Ułatwienie delegatom rosyjskim propagandy komunistycznej w Turcji.

4-o Oswobodzenie przez Turcję z pomocą Rosji krajów muzułmańskich jak: Indje, Algier, Egipt, Marokko i Tunis.

5-o Terytoja tureckie wcielone do Rosji uzyska ją niepodległość.

6-o Pomoc finansowa Rosji dla Turcji.

7-o Natychmiastowa wysyłka do Rosji dwuch korpusów wojska.

W sprawie spadku marki polskiej.

GDANSK. (PAT) „Danziger Zeitung" zamieszcza obszerny artykuł, poświęcony sprawie kursu marki polskiej, i oświadcza, że jedną z przyczyn tego spadku jest spekulacja. Utrzymują się nadto uporczywie pogłoski, że niemieckie sfery urzędowe rzucają stale co pewien czas na rynek znaczne ilości marek polskich, powodując tem jej spadek. Dziennik nie daje wiary tym pogłoskom, oświadcza jednak, że gdyby się sprawdziły, wówczas musielibyśmy imieniem handlu gdańskiego założyć najostrzejszy protest przeciwko takiemu postępowaniu Rzeszy i jej kół finansowych. W razie dalszego spadku waluty polskiej cały dowóz do Polski ustanie, a tem samem ustanie jej komunikacja tranzytowa przez Gdańsk. Dalszemi przyczynami spadku waluty polskiej według „Danziger Zeitung" są: niemożność uruchomienia życia gospodarczego w Polsce, zniszczenie kraju przez bolszewików, a w szczególności zbiorów zboża itd. Dziennik dochodzi do wniosku, że nagła poprawa waluty polskiej jest nieprawdopodobna. Artykuł swój kończy Danziger Zeitung słowami: Zanadto Gdańsk jest zdany na Polskę, aby się mógł bezczynnie przyglądać zniżkowej spekulacji marką polską. Podnosimy dziś ponownie żądanie położenia kresu temu dzikiemu handlowi marką polską. Należy jaknajszybciej założyć w Gdańsku urzędową giełdę dewiz. Jeżeli Gdańsk może zrobić coś dla poprawy marki polskiej, to leży to najbardziej w jego interesie.

Liga Narodów a Stany Zjednoczone

WIEDEN (PAT) Według osobistego zapatrywania Hardinga przystąpienie Stanów Zjednoczonych do Ligi Narodów miałoby być uzależnione od następujących zmian: zniesienie politycznych prerogatyw Rady Ligi Narodów, agend sekretarjatu, któremu przysługiwała tylko rola administracyjna, decyzja co do zerwania stosunków dyplomatycznych gospodarstw i wspólnego zbrojnego wystąpienia mają przejść z Rady Ligi Narodów na trybunał międzynarodowy.

Ex-cesarzowa Niemiec jeszcze żyje.

Stan eks-cesarzowej Niemiec beznadziejny.

BERLIN (tel wł) Z zamku w Doorn nie otrzymano dotąd pomyślniejszych wiadomości. Wczoraj rozeszła się pogłoska o śmierci cesarzowej. Jednakże był to tylko silny atak sercowy. Temper. wynosi 39 stopni. Chora nie przyjmuje jedzenia. Stan beznadziejny.

Starcia francusko—greckie.

PARYZ (tel. wł.) „Petit Parisien" donosi z Aten, że w Londynie otrzymano komunikat o poważnych starciach, jakie miały miejsce pomiędzy francuskimi a greckimi marynarzami w dniu 1 b.m. Książe Jerzy grecki miał na torpedowcu udać się z Constancy do Konstantynopola.

Ententa—związkiem polityczno—militarnym.

GENEWA (tel. wł.) Według „Matin'a" pomiędzy Paryżem a Londynem podjęte zostały rokowania, które mają na celu stworzenie z dotychczasowej Ententy związku militarno—politycznego.

Konferencja brukselska 13 grudnia

BERLIN (tel wł) „Lokalanzeiger" pisze z Lugano: Konferencja rzeczoznawców w Brukselli w sprawie odszkodowania niemieckiego, jak donosi „Corriere della Sera", rozpocznie się 13 grudnia.

Bolszewicy zajmują Armenję.

PARYZ (te wł.) Otrzymano tu wiadomość z Konstantynopola, jakoby wojska bolszewickie na północno-wschód granicy Armenji przekroczyły pas graniczny i w Delian proklamowały republikę sowietów, żądając opuszczenia tego terenu przez Kemalistów i wydania twierdzy Karsu.

Konstantyn obrany znów królem.

BERLIN (tel. wł.) „Ostdentche Morgenpost" dowiaduje się, że król Konstanty drogą plebiscytu wybrany został ponownie na króla.

Kombinacje bolszewickie a pokój.

BERLIN (tel. wł.) Tutejszy przedstawiciel sowietów, Wiktor Kopp otrzymał wiadomości z Rygi, według których rząd sowiecki miał zaproponować delegacji polskiej odłożenie dalszych rokowań pokojowych i przedłużenie zawieszenia broni o 2 miesiące.

Samorząd dla Słowaczyzny

PRAGA. (wł) Organ ks. Hlinki donosi; Minister dr. Benesz zawezwał ks. Hlinkę do przedłożenia mu szczegółowego projektu samorządu dla Słowaczyzny Do kroku tego zmusił ministra telegram angielskiego rządu, według którego zagrożono Czechom poruszeniem sprawy słowackiej na konferencji Ligi Narodów jeżeli na Słowaczczyźnie nie zapanuje zupełny spokój

Hiszpanja strejkuje

PARYZ. (tel wł) Według informacji z Madrytu, Związki zawodowe w dniu 6 bm., z powodu represslji rządu przeciwko organizacjom robotniczym i socjalistom, proklamowały strejk generalny w całej Hiszpanji.

Oddziały generała Wrangla w Rumunji

MOSKWA. (tel) Generał Wrangel postanowił rozmieścić w Rumunji resztki swej armii Z tego powodu rząd sowietów wysłał notę do rządu rumuńskiego wyrażając w niej nadzieję że Rumunja pod żadnym względem nie będzie popierać konrrewolacyjnych planów generała Wrangla.

Ustąpienie francuskiego prezydenta ministrów

PARYZ. (tel) W dziennikach paryskich czytać można o zbliżającem się ustąpieniu prezydenta ministrów Leygues „Action Francaise" pisze, iż chwila ustąpienia prezydenta ministrów jest bardzo bliska Pismo to wymienia Viviani'ego jako następcę i dodaje iż najważniejszem zadaniem nowego premiera będzie natychmiastowe zajęcie obwodu nad Ruhrą.

Goltz w Kownie

PARYZ (tel.) „Journal" podaje wiadomość z Kowna, że organizator litewskich wojsk sławetny generał von der Goltz przybył do Kowna, gdzie odbył dłuższą naradę z litewskim ministrem wojny

Polska otrzyma broń niemiecką z Belgji

GDANSK. (wł) „Danziger Zietung" donosi z Brukseli, że belgijska rada ministrów postanowiła wydać Polsce broń niemiecką znajdującą się w posiadaniu rządu belgijskiego.

Krassin ambasadorem w Berlinie

BERLIN. Biuro Dammerta donosi: Z wiarogodnego źródła dowiadujemy się, że rząd sowiecki odwoła dotychczasowego przedstawiciela swego w Niemczech, Wiktora Koppa, aby zastąpić go Krassinem.

Bolszewicy planują napad na Polskę?

GDANSK (wł) „Danziger Neueste Nachrichten" donoszą z Rygi Przybysze z Rosji opowiadają, że na froncie polskim odbywa się koncentracja wojsk bolszewickich.

Pierwszy polski okrtęt wojskowy

GDANSK. (P.A.T.) Przybył tutaj pierwszy polski okręt wojenny nazwiskiem „Komendant Piłsudski" Pojemność okrętu wynosi 500 ton. Uzbrojenie wynosi kilka armat i kilka karabinów maszynowych. Załoga na stopie pokojowej wynosi 50 ludzi. Komendantem okrętu jest kapitan Korytowski. okręt ten miał być zbudowany w warsztatach finlandzkich na rachunek Rosji.

Rosyjskie stos. handlowe z Europą.

PARYZ (PAT). Krasin otrzymał wczoraj odpowiedź rządu sowietów w sprawie podjęcia stosunków handlowych wobec Rosji a wszczególności, aby zaniechali wszelkich utrudnień handlowych i pozwolili wszystkim kupcom na obszarze mocarstw koalicyjnych wchodzić w stosunki handlowe z sowietami.

Srawa Senatu,

WARSZAWA. (wł.) W kołach sejmowych obiega projekt nowego kompromisu w sprawie Senatu, polegającego na tem, żeby przynajmniej jedna trzecia część Senatu była wybieralną.

O rewakuację przedmiotów.

RYGA (PAT) Joffe w dłuższem przemówieniu starał się przekonać delegację polską, że żądanie rewakuacji przedmiotów wywiezionych z Polski do Rosji winno być zaniechane ze względu trudnych warunków finansowych obu państw. Delegacja polska nie została przekonana.

Proklamowanie konstytuanty.

GDANSK (PAT) Wczorajsze posiedzenie konstutuanty gdańskiej było poświęcone proklamowaniu konstyntuanty jako parlamentu ludowego, oraz wyboru do senatu.

Sowiety a Włochy.

LONDYN, (P.A.T.) Włoski minister odbył w Londynie Konferencję w sprawie stosunków handlowych włosko-rosyjskich.

Sprawy robotnicze.

—

Wódka — wróg robotnika.

„Świat Pracy" i Okręgowy Zw. Robotn. stow. Spółdzielcz. z powodu używania alkoholu takie czyni uwagi:

Oddawna już badania wielu najpoważniejszych uczonych stwierdziły zupełnie nie zbicie, że alkohol, będący najważniejszą częścią składową wódki, piwa, wina, likierów itd. — jest bezwzględnie szkodliwy dla zdrowia ludzkiego.

Dla klasy robotniczej, dla jej rozwoju i przyszłego zwycięstwa sprawa walki z pijaństwem ma znaczenie wprost pierwszorzędne: jeśli robotnik będzie w dalszym ciągu uważał pijaństwo za najpożądańszą rozrywkę i za najlepszy sposób towarzyskiego spędzenia czasu, zgóry powiedzieć można, że trwałe zwycięstwo sprawy robotniczej będzie zawsze tylko marzeniem niedoścignionem.

Toteż starło się że w stowarzyszeniach robotniczych wódką się nie handluje. Od tego jednak do świadomej walki z pijaństwem jeszcze bardzo daleko i jeśli nie sprowadzają wódki kooperatywy, to tem gorliwiej sprowadzają ją niektóre związki zawodowe.

Potrzeba koniecznie, aby wszędzie przy stowarzyszeniach pozawiązywały się komisje czy grupy do walki z pijaństwem Nie potrzebują to być grona liczne; — na każde miasto wystarczy kilku ludzi, którzy będąc sami przekonani o szkodliwości alkoholu wszędzie i zawsze przypominaliby o konieczności tępienia wódki, o konieczności zupełnego wyrugowania tej trucizny ze zwyczajów świadomego proletarjusza. Tacy propagatorzy i obrońcy trzeźwości powinni wchodzić do zarządu każdego związku zawodowego, każdego kółka oświatowego, każdej grupy politycznej i wszędzie przy nadarzającej się sposobności powinni przypominać — przez stawianie stosownych wniosków — że walka z wódką jest ważnym obowiązkiem zorganizowanego robotnika, jak walka z ciemnotą, z paskarstwem, i z innemi plagami, trapiącymi dzisiaj ludzkość.

Wspomnienie o ś.p. Włodzimierzu Stawickim

—

Taki był wesoły, taki zawsze pogodny, usta mu się nie zamykały. Nadmierne trudy żołnierskie, braki wszelkie nie mogły go wyprowadzić z tej pogodnej równowagi duchowej Lubiliśmy go też wszyscy.

W uciążliwych marszach, podczas największego zmęczenia dość było tylko, gdyśmy zobaczyli Włodzia.

Zaraz każdy z nas się śmiał witając go wesoło. On wnosił wszędzie z sobą humor, które go nigdy mu nie zabrakło

Niespodziewanie w Czartorysku dowiedziałem się, że jest chory. Poszedłem go od szukać. Siedział na belkach przy drodze przed rejonem technicznej kompanji.

Zaczął mi się skarżyć, że już trzeci dzień nie śpi, że jedynie mógłby mu pomóc zastrzyknięcie morfiny, ale doktór zastrzyknąć mu jej nie chce,

W Czartorysku rozłączyliśmy się, aż po tygodniu zobaczyłem go w Kryczylsku. Był już ciężko chory. Z trudem szedł do doktora, gorączka dość silna, usta obrzękłe i zsiniałe. „co wam jest, panie Włodzimierzu"? zapytałem. — „A źle, bardzo źle; widać trzeba będzie umierać"! Widząc, że istotnie jest chory, nie dałem mu iść pod szopę, gdzie na mroźnem powietrzu doktór przyjmował, ale zaprowadziłem go do mieszkania doktorskiego.

Dziś śpi spokojnie, bo spełnił swój obowiązek życiowy, obowiązek obywatela tej ziemi, co go tuli w swym łonie, a my jego towarzysze, z żalem, ale i dumą nosimy w sercu miły, pogodny wizerunek kochanego Włodzia.

Cześć jego pamięci!

Bronisław Knothe

Kronika.

—

— Ruch ludności w mieście. Na podstawie miesięcznika statystycznego Wydziału Statystycznego Magistratu m. Sosnowca, widać, że — ludność miasta Sosnowca wynosi mniej więcej 109.000 mieszkańców (ilość ta odpowiada danym aprowizacyjnym z dn. 1.XI. r. b.) Na 1000 mieszkańców, w stosunku rocznym wypada: 34,0 urodzeń, 14,2 małżeństw: 22,9 zgonów.

Co do urodzin, to te, jak głosi zeszyt sierpniowy miesięcznika przedstawiają się następująco w m. sierpniu: noworodków żywych ślubnych było rzymsko-kat: 112 chłopców, 133 dziewcząt, nieślubnych 7 chłopców, 6 dziewcząt, ewang. augsb 2 chłopców ślubn. wyzn. mojż. 23 chłopców 125 dziewczynek (ślubnych) Razem urodzin 308 Małżeństw w sierpniu było: rzymsko-katol. —91, prawosł. 2 wyzn. mojżesz. 34 Według danych stanu cywilnego, wstąpiło w związki małżeńskie w sierpniu: chrześcjan kawalerów i 66, wdów 6 wdowców 16. wyznań mojż. kaw, i panien 34. Śmiertelność największą jest wśród ludności chrześcijańskiej i wynosi na ogólną ilość 208 śmierci w miesiącu sierpniu w śródmieściu 45 wypadków, na Pogoni 69, w Starym Sielcu, 38 w Nowym Sielcu 13, Zagórzu 6 Niwce 7. Najwięcej zmarło dzieci w wieku do 1 roku życia, bo 26 chłopców i 31 dziewcz.

— Ile przestępstw dziennie. W dniu 30. ub. m. wcalem województwie kieleckim notowano 4 napady bandyckie 2 rabunki i 22 kradzieże na ogólną sumę 378 tysięcy mk. z których wykryto 1 napad bandycki i 4 kradzieże na sumę 115 003 mk.

— Trudna operacja. W tych dniach dr. Witkowski, lekarz — chirurg Państwowej Kasy Chorych w Sosnowcu, dokonał niezwykle trudnej operacji na rannym uczniu Jerzym Pieszyńskim z Saturna, usuwając mu jedną nerkę przestrzeloną przez kulę rewolwerową w czasie wypadku o którym pisaliśmy wczoraj oraz zszywając poszarpaną wątrobę. Operacja miała przebieg bardzo szczęśliwy i dokonana została niezwykle udatnie i ze znajomością rzeczy, o czem świadczy stan zdrowia pacjenta. Chory czuje się dobrze, temperatura utrzymuje się w granicach normalnej ciepłoty ciała.

— Kino-Oaza. Po świetnym w prost obrazie na tle słynnej powieści „Zmartwychwstanie", Kino-Oaza wyświetla obecnie arcydzieło filmowej roboty: „Taniec na Wulkanie", rzecz osnuta na tle rew. rosyjskiej. Druga serja nosi tytuł „Niewinna ofiara".

— Nielitościwy narzeczony W ubiegłą sobotę w Parku Sieleckim w godzinach popołudniowych czuła para podobno narzeczonych odbywała przechadzkę około stawu. W czasie czułej rozmowy wywiązała się sprzeczka podczas której narzeczony czy to z rozpaczy czy też innej przyczyny, złapał w pół narzeczoną i wrzucił do stawu, a sam czemprędzej ulotnił się z parku. Przez dłuższy czas wskutek dość stromego brzegu nieszczęśliwa oblubienica, zażywając zimnej kąpieli nie mogła wydostać się na brzeg. Dopomógł jej dopiero przechodzący tamtędy jakiś mężczyzna. Po wydostaniu się na brzeg nieszczęśliwa wyjęła z wody palto i przemoknięta udała się drżąc zimna do domu

— Komunikat Komisja Kontroli Cen przy Magistracie m. Sosnowca pociągnęła do odpowiedzialności Jana Flaka mającego jatkę na targu w Pogoni za pobranie 45 mk za 1 funt mięsa wołowego zam. mk 30 Sprawę skierowano do Urzędu Walki z Lichwą i Spekulacją—

— Serdeczne pozdrowienia z frontu zasyłam dla pięknych i miłych Milowianek. Szwol I p. Szwoleżerów I Szwadronu A Salczyński

— **Przyczyna braku słoniny i tłuszczów** dowiadujemy się iż dostawcy trzody dla aprowizacji miasta odsprzedają sprowadzoną trzodę miejscowym rzeźnikom pod warunkiem iż rzeźnicy odsprzedadzą im słoninę i tłuszcz, który zakupują dla aprowizacji kopalń dla tego też od czasu do czasu da je się zauważyć u utrzymujących jatki na targach tylko wyroby masarskie a natomiast tłuszczów jak i słoniny w mieście brak zupełny odczuwa się stale

Z teatru.

Dziś z powodu święta dwa przedstawienia: popołudniu zajmująca operetka francuskiego kompozytora „Lalka" z p. Fedyczkowską-Bonecką w roli tytułowej, oraz dane będą specjalne popisy baletowe. Wieczorem „Dziewczyna z fijołkami", która na wczorajszej premierze ogólnie się podobała, a oryginalne ousemblowe tańce układu Piotrowskiego dopełniają całości.

Jutro w czwartek powraca na afisz „Sprzedana" Leopolda Staffa, sztuka zbudowana scenicznie doskonale, intryguje widza od pierwszej do ostatniej sceny; to też w tem leży główna tajemnica „Sprzedanej" że słuchacz śledzi ją z wielkiem zainteresowaniem Ceny miejsc na to przedstawienie zniżone (zwykłe popołudniowe)

W piątek melodyjna operetka „Ptasznik z Tyrolu" z p Prokiewiczem w roli tytułowej i z p. Julją Godlewską w roli Gagi-listonoszki.

W sobotę dwa przedstawienia: o godź. 3 i pół popołudniu po cenach najniższych przedstawienie dla uczącej się młodzieży „Zemsta za mur graniczny" wieczorem miluchna operetka „Dookoła miłości" z p. Fedyczkowską-Bonecką w roli głównej.

W niedzielę z powodu uroczystego odsłonięcia mauzoleum ku uczczeniu pamięci poległych górnoślązaków i ogólnego święta narodowego w tym dniu teatr, łącząc się daje dwa uroczyste przedstawienia ze specjalnemi przemówieniami.

— **Dziś w Będzinie** przemówi ze sceny nieśmiertelny w swoim dziele Al. hr. Fredro w „Zemście za mur graniczny".

Jutro w czwartek po raz pierwszy „Dziewczyna z fijołkami", urozmaicona popisami baletowymi.

— **Tanie przedstawienia** Są sztuki, które pod względem budowy scenicznej, jak i treści aktualnej, stają się nader interesujące i każdy je poznać powinien, lecz nie każde z nich nadaje się na przedstawianie popołudniowe po cenach zniżonych, co utrudnia niejednemu możność poznania nowszego repertuaru. I dlatego dyrekcja chcąc zadośćuczynić potrzebom rozwoju kultury i aby uprzystępnić możność bywania w teatrze przeznacza jeden wieczór w tygodniu na przedstawienia po cenach zniżonych (świąteczne popołudniowe). Pierwsze takie przedstawienie odbędzie się jutro w czwartek — daną będzie sztuka Leopolda Staffa „Sprzedana".

— **„Sprzedana" na Saturnie** W nadchodzący piątek w Domu Ludowym daną będzie staraniem grona miłośników miejscowych jedno przedstawienie teatru Czarneckiego, który wystawi zajmującą sztukę „Sprzedana" Leopolda Staffa. Początek o godź. 7 i pół wieczorem.

Małobądz, dnia 2-go grudnia 1920 r.

Sprawozdanie Kasowe.

Dochód z biletów wejścia	Mk	7650,00
„ z naddatków i ofiar	„	8800,00
„ z bufetu	„	26240,00
Dochód brutto	Mk.	42690,00
Wydatki na urządzenie bufetu, przewóz mebli, muzykę etc.	Mk.	26932,60
Dochód netto	Mk.	15757,40

(Wyraźnie pietnaście tysięcy siedemset pięćdziesiąt siedem marek i 40 fenigów,)

Naddatki.

Złożone do rąk WPani Szymonowej Rudowskiej przez: Pp.: Louis mk. 1,000 Bylińskich 100, Modzelewskich 100, Garbalskiego 50, F. Rogowskiego 50.

Złożone do rąk WPani Oskarowej Klatowej przez: Pp: Straszewiczową 900) Pułk. Morawskiego od pp. oficerów 600. Laskowskich 100, M Oppenheima 300.

Złozono do rąk WPani Leonowej Rudowskiej przez Pp.: Kronkowskich 500, Sadomskiego 500, Bleszyńskiego 100, Zakrzewskich 100, Kluczewicza 100, Mitnickiego 200, Bauerertza 100, I. L B, 200, Ferelle 200, S. M. Skarbińskiego 100

Złożone do rąk WPan. dr. Olszewskiej przez: Pp.: Krasnodębskich 100, Wojtasika 50, Reumaux 50.

Złożone do rąk WPani Siemirałskiej przez: Pp: Malplat 500. Utike 200.

Złożone na ręc WPanny Stangenberżanki przez: p. Horskiego 500.

Złożone do rąk WPani Turskiej przez: p. Zelenajową 100.

Złożone przy kasie w dnia zabawy prez; Pp.: por. Wojciechowskiego 50, Włyńskich 100, Malinowskiego 50, Vivier 300, R. Lebroux 150. Za kwiaty 50. Pp.: Wiśniewski 100, Zukowski 500, Walewscy 200, Kamiński 100, Doborzyńscy 100, Seidler-Zborowski 100, Netzlowie 100, Wiśniowski 100.

Ogółem 8800, marek. (Wyraźnie osiem tysięcy osiemset marek). 2624

!POPIERAJCIE PRZEMYSŁ POLSKI!

Wyborna przetłuszczona **PASTA DO OBUWIA.**

„OKO"

Polskiej Fabryki „JANIS" w Warszawie.

SKŁAD GŁOWNY: Związek Drobnych Kupców Chrześcjan w Sosnowcu ul. Kołłątaja № 17.

!ŻĄDAĆ WSZĘDZIE!

Ogłoszenie.

Urząd Likwidacyjny po b. Wojskowym Urzędzie Górniczym w Dąbrowie Górniczej ul. Kr. Jana Sobieskiego 27, ogłasza przetarg na następujące przedmioty od podanych cen wzwyż:

1 lokomotywka na tor 600 mm o sile 40 HP. za 1 szt.	Mk.	375000
1 pompa kopalniana o 1 mtr.³ na min. za 1 kg. wagi	„	25
1 komin 900 mm. dług. 18 mtr. z 3-ch części za 1 kg. wagi.	„	30
Kotły Buljery ogółem 90 mtr.² pow. ogrz. sprzedaż częściami za 1 kg. wagi	„	30
Kołowrot wodociągowy wraz z kołami linowemi za 1 kg. wagi	„	25
Podkłady kolejowe sosnowe nowe dług. 1.40 metr. za 1 mtr.³	„	1000
Podkłady kolejowe dębowe stare dług. 1,08 mtr. za 1 mtr.³	„	900
382 szt. kółka stal. nieobrobione 340 i 400 mm, za 1 kg. wagi	„	30
319 przykryw do smarownic za kółka za 1 kg. wagi	„	30
10 szt. piły traczne za 1 szt.	„	300
19 szt. tarcze karborundowe 300 mm. za 1 szt.	„	300
5 szt. pilniki karborundowe za 1 szt.	„	100
11 pud. cynku za 1 kg. wagi	„	35
Odpadki gumowe za 1 kg. wagi	„	50
6 szt. węża á 2 mtr. gumowe oplatane drutem 1" za 1 metr.	„	200
2 szt. krany mosiężne za 1 kg. wagi	„	60
1 szt. opona wyrób wojenny 7½ mtr. dług., szer. 5½ za 1 szt.	„	3500

Oferty z podaniem cen uprasza się o składanie do dnia 21 grudnia b. r. włącznie.

Dąbrowa, dnia 6 grudnia 1920 r. 2648

Dom Handlowy

Przemysłowo-Techniczny

L. Bartnik i K. Jaskólski

Dąbrowa Górn., ul. Kr. Sobieskiego 13.

adres telegr.: Dąbrow Baratnik Górn. Telef. 49

POLECA ZE SKŁADÓW: 2398

Wszelkie oleje maszynowe, automobilowe,. — Smary: tovota wozowe, do lin, pasów itp. — Uszczelnienia „Knilqerit", „Moorit". — Płyty gumowe, azbestowe i t. p. Zarówki węglowe i metalowe. — Maszyny do pisania, powielania, kopjowania i szapirografy, oraz przybory do tychże. — Maszyny do liczenia: „Mercedes", „Unitas", American, Delton i Odhner. — Telefony biurkowe i ścienne. — Różne motory: elektryczne ropowe i t p.

OLEJ TERPENTYNOWY

czysty, z gwarancją, o przyjemnym zapachu, — kupujemy stale po przedłożeniu próbek —

„PURUS" CHEM. ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

Sp. z ogr. odp.

2425 — KRAKOW, SKRZYNKA POCZTOWA 77. —

Odmrożenie

leczy, goi ranki, zapobiega maść z Kogutkiem **„MROZOL"**

Hurt. M. JAGIEŁŁOWICZ Sosnowiec. 2401

Najuporczywszy **Ból zębów** momentalnie i na długo uspakaja — nie niszcząc zębów — **„Tadeolin"** Idealny dla dzieci Sprzedają apteki i składy apteczne.

Na gwiazdkę Na gwiazdkę

POLECA: 2579

A. Holewińska

3-go Maja 24, w Sosnowcu.

Bluzki gotowe, pończochy, rękawiczki, towary modne i przybory do szycia oraz wielki **wybór zabawek.**

DROBNE OGŁOSZENIA

Na Pomorzu
do sprzedania domy, wille, gospodarstwa, folwarki, młyny, fabryki, rozmaite sklepy, kto chce kupić to zaraz zgłosić się do biura pisania prośb Gałeckiego Warszawska 14. 2257

Nauczyciel
miejscowego gimnazjum udziela lekcji z zakresu matematyki. Do redakcji pod F. G. 2650

Mechanik
automobilowy znając gruntownie remond automobili z dużą praktyką poszukuje posady szofera lub mechanika do prowadzenia robót. Wiadomość Będzin Filja Kurjera pod Auto-mechanik. 2590

Szofer
lat 31 poszukuje posady do auta ciężarowego lub osobowego. 2625

Kamasznik
przyjmuję roboty ze swoich i powierzonych materjałów. Wykonuje szybko i elegancko. Ceny konkurencyjne Stowarzyszenie majstrów Szewckich Targowa 14. 2637

Biuralistka
poszukuje umeblowanego pokoju przy rodzinie oferty do administracji, dla Z. 2636

Poszukuje siostry
Marjanny Rossy, córki Piotra urodzonej w gm. Zelirzewa, ziemi Sidleckiej, która wyjechała 1904 roku i nie daje znaku o sobie. Ktoby miał o niej wiadomości raczy zawiadomić za wynagrodzeniem Jana Rossy Dąbrowa Ksawera 41. 2610

Pana Fijałkowskiego
sierżanta 2 p. p. Leg: z którym powracałem z frontu na urlop nieograniczony d. 21 XI i rozstaliśmy się w Sosnowcu upraszam o podanie adresu lub o zwrot legitymacji: sierżant S. Holewiński 3-go Maja 24. 2638

Wdowa
lat 30 inteligentna poszukuję posady wychowawczyni dzieci lub zarządzającej domem najchętniej do majątku ziemskiego, Zgłoszenia do „Kurjera" pod „A B.". 2545

Baczności
Przefasonowuje i farbuje kapelusze filcowe damskie, męskie i dziecięce, podług najnowszych modeli Ceny przystępne Sosnowiec M. Bergman Modrzejowska 15, w podwórzu 2602

Zaginęła
książeczka chlebowa wydana na kop. Hr. Renard. na imię Władysław Olesiński. 2658

Zaginął
portfel zawierający legitymację żywnościową wydaną przez Komendę pow. w Będzinie i 3 kupony cukrowe na imię Stanisława Zawadzińskiego i 1000 mk. gotówką. Łaskawy znalazca raczy zwrócić za nagrodą do administracji „Kurjera Zagłębia".

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy
ul Piłsudskiego nr. 16 poleca służbę domową rzemieślników, a także niewykwalifikowanych robotników i robotnice, kandydatów do terminu, oraz rutynowanych biuralistów, biuralistki, maszynistki, techników. Pośrednictwo bezpłatne. 386

Zaginęła
książeczka chlebowa wydana przez kop hr. Renard na imię Kazimierz Koziarz. 2656

Zaginęła
książka chlebowa wydana przez kop Hr. Renard na imię Kałuża Władysław. 2654

Zaginęła
legitymacja tymczasowa wydana przez Magistrat m. Sosnowca na imię Władysław Kania. 2653

Zaginęła
książka chlebowa na nazwisko Władysława Megera wydana na kopalni Hr. Renard. 2657

Zaginęła
legitymacja tymczasowa wydana przez Magistrat m. Sosnowca na imię Józef Biały. 2652

Dnia 5 zaginęła
suka 5-cio miesięczna rasy doberman „Djana". Za wskazanie miejsca gdzie jest lub przyprowadzenie mk. 500 złożone w „Kurjerze Zagłębia". Za przetrzymywanie po ogłoszeniu pociągnę do odpowiedzialności sądowej. Starososnowiecka 21 II piętro Tomaszewska. 2666

Zaginęły
2 legitymację żywnościowe wydane przez Magistrat m. Sosnowca na imię Podkopał i Skawińskiej. 2667

Skradziono
portfel zawierający paszport niemiecki bilet na broń wydany przez starostwo Będzińskie i inne dokumenta na imię Stefan Dudkiewicz i gotówkę. 2655

Sprzedam
miech kowalski, kowadło. szrubsztaki, wanny, wagi, samowary i obomąta. Małachowskiego 14 Ramus. 2663

Dom
w śródmieściu murowany II piętrowy składający się z 56 ubikacji sprzedam. Wiadomość w Administracji „Kurjera". 2668

Cegielnie
pół kilometra od kolei z gliną pierwszej jakości, pniami sosnowemi na opał na 30 morgach, maszyna prasuwka, kontraktem z Dyrekcją Kolei na dostawe cegły, kolejka wązkotorowa do stacji i wszelkiemi urządzeniami wydzierżawię zaraz. Zgłoszenia Kielce ul. Szeroka Nr. właściciel domu. 2623

Restaurację
drugorzędną przy hotelu, pianino elektryczne, sprzedam. Cena 600000 marek. Oferty Częstochowa biuro Otrąbka pod „B. C." 2576

Materace
włosienne do sprzedania. Wiadomość w Kurjerze. 2592

Wynajmę
2 lub 1 pokój z kuchnią z meblami lub bez. Oferty Red. „Kurj. Zagł," dla „K. B." 2661

Potrzebny
zaraz starszy chłopiec do posyłki St Grabianowski Biuro Inżynierskie Sosnowiec, Warszawska 6. 2663

Pokoju
umeblowanego może być z utrzymaniem poszukuję. Oferty Red. „Kurj. Zagł," dla „buchaltera". 2660

Potrzebni
zdolni zdolni czeladnicy szewcy do Stow. Spożywczego „Robotnik w Niemcach. 2627

Potrzebny czeladnik.
szewcki zdolny do damskich robót na dobrych warunkach. Zapłata 400 mk, od 1 pary. Sosnowiec ul. Szenowska nr. 4 M. Ast, 2632

CHARAKTER, PRZEZNACZENIE określa
na podstawie Metafizyki, Psychofizjologji i Grafologji, (badając cechy rąk i pisma), PETERSEN S.·. I.·. Dr. Nauk Hermetycznych. *Sosnowiec, Kołłątaja 6 (Mikołajewska). Od 4-ej do 7-ej wieczorem.*

Wydawcy: Spółka Wydawnicza „Kurjer Zagłębia". Tłocznia „Spółki Wydawn. „Kurj. Zagł." Redaktor Józef Maciejowski.